

GÜZELBAHÇE'DE İÇKİLİ RESTORANLARDA ÇALIŞANLARDA ALKOL VE SİGARA KULLANIM SIKLIĞI VE ETKİLEYEN ETMENLER

Ece TİRYAKI¹, Ali Kaan ATAMAN¹, Ömer DEDEBALI¹, Seda KARAKOYUNLU¹, Özlem KORKMAZ¹, Naci OLAM¹, Cem Atakan ŞEN¹, Sinem DOĞANAY², Ahmet SOYSAL³

(¹)Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi İnt.Dr,

(²)Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Araş.Gör.Dr.

(³)Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğr.Gör.Dr.

Giriş:

Çalışma koşulları, sosyoekonomik durum, yaşanılan çevre ve stres etmenleri çalışanlarda alkol ve sigara kullanım sıklığını etkilemektedir.

Amaç: Güzelbahçe'de içkili restoranlarda çalışanlarda alkol ve sigara kullanım sıklığını ve bunu etkileyen etmenleri saptanmaktadır.

Yöntem: Araştırma kesitseldir. Güzelbahçe Belediyesi'ne ait kayıtlardan yararlanılarak Güzelbahçe'de yer alan toplam 21 içkili restoran belirlenmiş, 18 yaşın üstünde, sigortalı 213 çalışan tespit edilmiştir. Araştırmaya katılmayı 8 kişi reddetmiş, 76 çalışan gece vardiyasında olduğu için ulaşılamamıştır. 129 çalışana (24 aşçı, 3 aşçı yardımcısı, 21 komi, 48 garson, 10 şef garson, 9 bulaşıkçı ve 14 diğer işler) ulaşılmıştır. Ulaşma oranı % 60.6'dır. Araştırmada bağımlı değişken olarak sigara ve alkol kullanımı, bağımsız değişken olarak yaş, cinsiyet, meslek, medeni durumu, çalışma koşulları, çalışma süresi, öğrenim durumu, sosyoekonomik durumu, tanı konulmuş herhangi bir kronik hastalığı olup olmadığı alınmıştır. Günde en az bir adet sigara içenler düzenli sigara içiyor kabul edilmiştir. Veriler SPSS 15.0 ile analiz edilmiştir. İstatistiksel analiz yöntemi olarak χ^2 kullanılmış, anlamlılık için p değerinin 0.05'den düşük saptanması koşulu aranmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların % 85.3'ünün erkek olduğu, % 68.2'sinin her gün en az bir tane sigara içtiği saptanmıştır. Sigara içenlerin % 30.6'sı çalıştığı işe başladıktan sonra sigara içme sıklığının "arttığını", % 30.6'sı "değişmediğini", % 38.8'i "azaldığını" belirtmiştir. Sigara kullanım sıklığı erkeklerde kadınlara göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur (p= 0.03).

Sonuç ve Öneriler: Küresel Yetişkin Tütün Araştırması (2008) Türkiye'deki 15 yaş ve üzeri bireylerin % 31.3'ünün sigara kullandığını ortaya koymuştur. Araştırmada sigara kullanım sıklığı % 68.2 olarak bulunmuştur. Türkiye geneline göre yüksek oranlar bulunmasına rağmen sigara kullanan katılımcıların % 39.3'ü işle birlikte sigara kullanımının azaldığını, % 30.3'ü değişmediğini belirtmiş, çalıştıkları işle birlikte sigara kullanım miktarı ve sıklığında alkol kullanımı kadar belirgin bir değişim gözlenmemiştir. İçkili restoranlarda çalışmanın alkol-sigara kullanımını etkileyip etkilemediğini göstermek için daha geniş çalışmalara gereksinim vardır.